

Vejledning om

Særlig miljøstøtte under artikel 68

1-årige miljøstøtteordninger

18. februar 2014

Kolofon

Vejledning om Særlig miljøstøtte under artikel 68

Denne vejledning er udarbejdet af NaturErhvervstyrelsen i februar 2014.

Bidragyder(e): Center for Arealtilskud

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NaturErhvervstyrelsen

Nyropsgade 30

1780 København V

Tlf.: 33 95 80 00

Fax: 33 95 80 80

Email: naturerhverv@naturerhverv.dk

Websted: www.naturerhverv.dk

ISBN: 978-87-7120-503-9

1	Velkommen	6
1.1	Ændringer i ordningerne i forhold til 2013	6
1.1.1	Læsevejledning	6
1.1.2	Opdatering af vejledninger på nettet	7
1.2	Kort om Særlig miljøstøtte under artikel 68	7
1.3	Hvem kan få støtte?	8
1.4	Hvilke arealer kan få støtte?	8
1.4.1	Kan du søge miljøstøtte i beskyttelseszoner om drikkevandsboringer?	8
1.4.2	Kan du søge miljøstøtte i randzoner?	8
1.4.3	GLM-landskabslementer	9
1.5	Ansøgning om støtte	10
1.6	Vigtige frister	11
1.7	Prioritering mellem ordningerne	11
2	Ekstensivt landbrug	13
2.1	Formål	13
2.2	Hvad kan du få i støtte?	13
2.3	Hvilke arealer kan få støtte?	13
2.3.1	Arealer med græs	13
2.3.2	Brak på økologiske arealer	14
2.3.3	Permanente afgrøder	15
2.4	Støttebetingelser	15
2.4.1	Ingen sprøjtemidler	15
2.4.2	Nedsat forbrug af gødning	16
2.4.3	Gødningskvoteberegningen skal helt eller delvist udfyldes	17
2.4.4	Forpligtelsesperiode	18
2.5	Ikke-støtteberettigede arealer	18
2.5.1	Ikke-støtteberettigede afgrøder	19
2.6	Kombination af Ekstensivt landbrug med andre arealstøtteordninger	20
2.7	Ansøgning om støtte	20
2.8	Prioritering	20
3	Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer	22
3.1	Formål	22
3.2	Hvad kan du få i støtte?	22

3.3	Hvilke arealer kan få støtte?.....	22
3.4	Støttebetingelser	23
3.4.1	Pleje af arealet.....	23
3.4.2	Pleje med afgræsning	23
3.4.3	Pleje med slæt og afgræsning.....	24
3.4.4	Ingen gødning og sprøjtemidler	24
3.5	Forpligtelsesperiode	24
3.6	Ikke-støtteberettigede arealer	25
3.7	Kombination med andre arealstøtteordninger	25
3.8	Ansøgning	25
3.9	Prioritering.....	25
3.9.1	Bemærkninger til prioritering	26
4	Etablering af flerårige energiafgrøder	28
4.1	Formål	28
4.2	Hvad kan du få i støtte?.....	28
4.3	Hvilke arealer kan få støtte?.....	28
4.3.1	Minimumsareal	28
4.4	Støttebetingelser	29
4.4.1	Artsvalg.....	29
4.4.2	Plantetæthed	29
4.4.3	Etablering	29
4.4.4	Arbejdsarealer	30
4.4.5	Dokumentation.....	30
4.4.6	Høst/Stævning	30
4.5	Kombination med andre arealstøtteordninger	30
4.6	Ansøgning	31
4.6.1	Afgrødekoder	31
4.7	Anden lovgivning	31
4.7.1	Naturbeskyttelsesloven	31
4.7.2	Skovloven – arealer med fredskovspligt.....	32
4.7.3	Støtteberettigede arealer under Randzonenloven.....	32
4.7.4	Lov om drift af landbrugsjord	32
4.8	Prioritering.....	33
5	Produktion af flerårige energiafgrøder.....	34

5.1	Formål	34
5.2	Hvad kan du få i støtte?	34
5.3	Hvilke arealer kan få støtte?	34
5.3.1	Minimumsareal	34
5.4	Støttebetingelser	35
5.4.1	Artsvalg	35
5.4.2	Plantetæthed	35
5.4.3	Arbejdsarealer	35
5.4.4	Høst/stævning	36
5.5	Kombination med andre arealstøtteordninger	36
5.6	Ansøgning	36
5.6.1	Afgrødekoder	36
5.7	Prioritering	37
6	Generelt for de særlige miljøstøtteordninger	38
6.1	Udbetaling af støtte	38
6.1.1	Udbetalingskonto	38
6.1.2	Oplysninger til Skat	38
6.2	Kontrol og nedsættelse af støtten	38
6.2.1	Kontrol i forhold til markblokke	38
6.2.2	Administrativ kontrol	39
6.2.3	Fysisk kontrol på stedet	39
6.2.4	Nedsættelse af støtte ved arealrelateret overtrædelse (art. 16-overtrædelser)	40
6.2.5	Nedsættelse af støtte ved misligholdelse (art. 18-overtrædelser)	41
6.3	Særlige omstændigheder ved ansøgning om støtte	41
6.3.1	Overdragelse af enkelte marker eller en hel bedrift	42
6.3.2	Force Majeure	42
6.4	Myndighedernes brug af oplysninger	42
6.4.1	Den registreredes rettigheder	42
6.4.2	Overførsel af data	43
6.5	Klagemuligheder	44
6.6	Retsgrundlag	44
6.7	Adresser og telefonnumre til NaturErhvervstyrelsen	45

1 Velkommen

Denne vejledning omhandler reglerne for ordningerne under Særlig miljøstøtte under artikel 68. I 2014 kan du søge 4 forskellige Særlig miljøstøtteordninger:

- Ekstensivt landbrug
- Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer
- Etablering af flerårige energiafgrøder
- Produktion af flerårige energiafgrøder

Hvis der sker ændringer i forhold til ordningerne, vil dette blive annonceret på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside www.naturerhverv.dk samt gennem nyhedsbreve. Du kan med fordel abonnere på NaturErhvervstyrelsens nyhedsbreve, [Tilmelding til nyhedsbreve](#).

1.1 Ændringer i ordningerne i forhold til 2013

Ordning	Oversigt over ændringer siden 2013
Etablering af økologiske frugttræer og bærbuske samt Afgrødevariation	De 2 ordninger kan ikke søges i 2014
Ekstensivt landbrug, Etablering af flerårige energiafgrøder og Produktion af flerårige energiafgrøder	Det er ikke muligt at søge støtte fra disse ordninger på arealer, der er omfattet af 25 m. beskyttelseszoner om drikkevandsboringer, se også kapitel 1.4.1
Alle ordninger	GLM-landskabelementer kan modtage Enkeltbetaling, men der kan ikke søges Særlig miljøstøtte til arealerne med disse GLM-landskabelementer, se også kapitel 1.4.3.

1.1.1 Læsevejledning

Vejledningen for Særlig miljøstøtte under artikel 68 er opbygget således:

Kapitel 1 er en kort introduktion til Særlig miljøstøtte samt en overordnet beskrivelse af, hvordan ordningerne søges, vigtige datoer og hvilke regler der gælder for prioritering af ordningerne.

Kapitel 2 beskriver støttebetingelserne for Ekstensivt landbrug.

Kapitel 3 beskriver støttebetingelserne for Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer.

Kapitel 4 beskriver støttebetingelserne for Etablering af flerårige energiafgrøder.

Kapitel 5 beskriver støttebetingelserne for Produktion af flerårige energiafgrøder.

Kapitel 6 beskriver reglerne for udbetaling, kontrol og nedsættelse, klagemulighed og retsgrundlag.

Uanset hvilken af de 4 ordninger du søger, er det vigtigt, at du også læser de 2 kapitler 1 og 6. Disse 2 kapitler indeholder generelle regler og oplysninger, som gælder for alle ordninger. Disse generelle regler og oplysninger er ikke nødvendigvis beskrevet i kapitlerne for de enkelte ordninger.

1.1.2 Opdatering af vejledninger på nettet

Vejledningen om Særlig miljøstøtte under artikel 68 opdateres løbende på [NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#). NaturErhvervstyrelsen vil på hjemmesiden og i nyhedsbreve informere om ændringer af reglerne og vejledningen. [Bliv abonnent her](#).

Du kan læse mere på vores hjemmeside, hvordan du udfylder ansøgningen om Særlig miljøstøtte under artikel 68 i [Fællesskemaet på Tast selv-service](#). Du kan også læse om Enkeltbetalingsordningen i [Vejledning om Enkeltbetaling 2014](#).

Derudover findes vejledninger til de 5-årige miljø- og økologistøtteordninger samt Ø-støtteordningen på [NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#) (følg link).

1.2 Kort om Særlig miljøstøtte under artikel 68

Særlig miljøstøtte under artikel 68 har til formål at øge indsatsen på miljø- og naturområdet. Støtten gives til landbrugsarealer, der dyrkes med en særlig hensyntagen til miljøet. Det kan f.eks. ske ved at dyrke afgrøder med et særligt miljøsigte som de flerårige energiafgrøder. Du kan også være med til at beskytte vandmiljø og biodiversitet ved at undlade brug af sprøjtemidler og nedsætte tilførslen af kvælstof eller ved at pleje græsarealer, som eksempelvis i ordningerne Ekstensivt landbrug og Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer.

Den særlige miljøstøtte bliver forvaltet efter reglerne om direkte støtte ligesom ordningen Enkeltbetaling. Den særlige miljøstøtte har baggrund i artikel 68 i den reviderede EU-forordning om direkte støtte fra 2009, der gør det muligt at målrette midler til miljøformål.¹

Grundlæggende gælder de samme betingelser og forpligtelser som for ordningen Enkeltbetaling, men derudover gælder særlige betingelser og forpligtelser, som der kompenseres for med den særlige miljøstøtte.

Støtteordningerne under artikel 68 er 1-årige ordninger, og du kan hvert år søge om støtte i Fællesskemaet². Der gælder samme frister for ansøgning til de miljøstøtteordningerne som for

¹ Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009 om fælles regler for den fælles landbrugspolitik og om direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere.

² Det gælder dog for ordningen Etablering af flerårige energiafgrøder, at det kun er muligt at søge om støtte fra denne ordning til det pågældende areal i etableringsåret.

ordningen Enkeltbetaling og samme procedurer for kontrol. Støtten bliver udbetalt inden for samme periode som ordningen Enkeltbetaling.

1.3 Hvem kan få støtte?

Du kan få Særlig miljøstøtte under artikel 68, hvis du er ejer eller forpagter af landbrugsjord i Danmark, er aktiv landbruger og udøver landbrugsaktivitet. Landbrugsaktivitet vil her sige produktion af landbrugs- og gartneriprodukter eller bevarelse af jorden i god landbrugs- og miljømæssig stand.

For at opnå støtte skal du samlet søge om støtte til minimum 2 ha under den direkte arealbaserede støtte (Enkeltbetaling og Særlig miljøstøtte under artikel 68) eller søge om udbetaling af dyrepræmier for minimum 300 euro.

Både enkeltpersoner og selskaber, som fx I/S, A/S, ApS og a.m.b.a. kan søge. Bedriften omfatter alle de produktionsenheder, som du driver under samme CVR-nummer.

1.4 Hvilke arealer kan få støtte?

For alle 4 ordninger er det et krav for at opnå Særlig miljøstøtte, at arealerne er støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling.

Det er tillige et krav, at det areal, hvortil der søges om Særlig miljøstøtte, udgør et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha.

1.4.1 Kan du søge miljøstøtte i beskyttelseszoner om drikkevandsboringer?

Miljøbeskyttelsesloven § 21b, stk. 1 angiver, at pesticid-anvendelse, dyrkning og gødskning ikke må foretages inden for en radius på 25 meter fra en boring, der indvinder grundvand til almene vandforsyningsanlæg. Dette krav betyder, at det ikke er muligt at søge ordningerne Ekstensivt landbrug, Etablering af flerårige energiafgrøder og Produktion af flerårige energiafgrøder på arealer, der er omfattet af beskyttelseszonen med den angivne radius på 25 meter. Hvis du har en sådan beskyttelseszone på din mark, og hvis du søger om en af disse ordninger, skal du derfor tegne beskyttelseszonen ud af marken og i stedet oprette den som en selvstændig mark.

Du kan godt søge ordningen Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer på arealer, der er omfattet af beskyttelseszoner om drikkevandsboringer.

1.4.2 Kan du søge miljøstøtte i randzoner?

Miljøstøtteordningerne kan med undtagelse af ordningen Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer ikke søges til randzonearealer.

Hvis du søger en miljøstøtteordning til en mark, hvor der også er et randzoneareal, skal du angive hele markens areal i Fællesskemaet samt indtegne hele marken i Internet Markkort. Du skal også huske at anføre markens randzoneareal. Arealet, hvortil der udbetales Særlig

miljøstøtte, reduceres herefter med arealet af den randzone, der ligger indenfor marken, med mindre der er tale om en mark, hvortil der er søgt om tilskud fra ordningen Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer. Se mere i ”Vejledning til Fællesskema 2014” på www.naturerhverv.dk/faellesskema. Bemærk, at hvis du undlader at anføre randzonearealet, kan dette resultere i en støttenedsættelse for anmeldelse af et for stort areal under miljøstøtteordningen jf. reglerne om støttenedsættelser i afsnit 6.2.4.

Kun ordningen Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer kan kombineres med muligheden for at søge randzonetilskud, hvis arealet er berettiget til enkeltbetaling. Der søges således støtte til hele markens areal inklusive randzonearealet.

Arealer omfattet af en miljøstøtteordning kan blive afgrænset af en randzone. Et areal, der er afgrænset fra andre arealer af en randzone, kan betragtes som sammenhængende, hvis arealer ligger i samme markblok, selvom arealerne er adskilt af en randzone.

1.4.3 GLM-landskabelementer

Der er sket ændringer af reglerne for God Landbrugs- og Miljømæssig stand (GLM) for GLM-landskabelementer. Du kan nu søge Enkeltbetaling for to typer af GLM-landskabelementer:

- GLM-fortidsminder
- GLM-søer og vandhuller

GLM-søer og vandhuller

Det er ikke muligt at søge udbetaling fra ordninger under Særlig miljøstøtte til arealer, der er GLM-søer og -vandhuller, da disse arealer typisk ikke kan drives jordbrugsmæssigt, afgræsses eller tilplantes med energiafgrøder. Arealet med GLM-søer/-vandhuller skal indtegnes som en selvstændig mark og anmeldes med afgrødekoden 310, der giver udbetaling på Enkeltbetaling, men ikke på hhv. Særlig miljøstøtte og miljø- og økologiordningerne.

Søer og vandhuller, der er etableret i overensstemmelse med tilsagnsbetingelserne (fx vådområder eller 20 årig udtagning af agerjord), skal stadig indberettes som tilsagnsarealer med de relevante afgrødekoder. GLM-søer og vandhuller, der ikke er del af et miljø- eller økologitilsagn, skal indberettes som selvstændige marker med afgrødekode 310. Det er ikke muligt at søge nyt tilsagn til arealer, der er GLM-søer og -vandhuller.

GLM-fortidsminder

For GLM-fortidsminder beliggende i marker med miljø- og økologitilsagn eller en Særlig miljøstøtteordning afhænger det af driften både på GLM-fortidsmindet og den pågældende mark, hvordan du skal indtegne GLM-fortidsmindet.

Hvis GLM-fortidsmindet anvendes som en del af en omkringliggende græsmark, kan du

- inddrage GLM-fortidsmindet som en del af tilsagnsmarken. Du skal dog være opmærksom på, at arealstørrelsen for tilsagn under Landdistriktsprogrammet ikke kan øges i forhold til den arealstørrelse, som du har tilsagn til.
- inddrage GLM-fortidsmindet under ordningerne Ekstensivt landbrug eller Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer

I begge tilfælde skal du være opmærksom på, at øvrige bestemmelser bl.a. i forhold til Museumsloven skal overholdes.

Hvis arealanvendelsen på GLM-landskabelementet ikke er den samme som arealanvendelsen på en eller flere af de tilstødende marker med miljø- og økologitilsagn eller Særlig miljøstøtte, skal GLM-fortidsmindet tegnes ud som en selvstændig mark og indberettes med afgrødekoden 310.

Generelt

Du skal være opmærksom på, at GLM-landskabelementet ikke kan være harmoniarealer, og kan således ikke få tildelt en kvælstofkvote. Markerne, som udgøres af et landskabelement, skal således anføres uden kvælstofkvote i gødningskvoteberegning/gødningsregnskab.

Du skal endvidere være opmærksom på, at du vil få en advarsel i Fællesskemaet, når du indberetter en mark på under 0,3 ha. Du kan dog se bort fra denne advarsel.

1.5 Ansøgning om støtte

Du søger om Særlig miljøstøtte under artikel 68 i Fællesskemaet. Det skal du gøre online på www.naturerhverv.dk/faellesskema.

Særlig miljøstøtte under artikel 68 søges på siden ”1-årige ordninger” i Fællesskema 2014. Husk, at selvom du kun søger om Særlig miljøstøtte, skal du som minimum også udfylde siderne ”Forside”, ”Bedriftens ejendomme”, ”Markplan og Enkeltbetaling”, der er de samme sider, som du udfylder, hvis du søger Enkeltbetaling. Hvis du søger støtte til Ekstensivt landbrug, skal du også udfylde gødningskvoteberegning i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder, der ligger på www.naturerhverv.dk/tastselv. Hvis du til et areal kun søger Særlig miljøstøtte, men ikke enkeltbetaling, skal du være opmærksom, at arealet alligevel skal opfylde kravene i ordningen Enkeltbetaling.

Alle de landbrugsarealer, du søger støtte til og de øvrige arealer, der indgår i din bedrift, skal være indtegnet på et markkort. Indtegningen foretages online på Fødevareministeriets Internet Markkort (IMK): www.naturerhverv.dk/tastselv.

Hvis du har søgt om Særlig miljøstøtte i 2013, skal du være opmærksom på, at hvis du anvender muligheden i Fællesskemaet for at overføre sidste års markplan til 2014, så overføres ansøgning om Særlig miljøstøtte ikke automatisk fra 2013 til 2014.

Læs mere om indtegnning af marker og om at udfylde Fællesskemaet i ”Vejledning til Fællesskema 2014” på www.naturerhverv.dk/faellesskema.

1.6 Vigtige frister

Ansøgningsfristen for Særlig miljøstøtte under artikel 68 følger fristen for ordningen Enkeltbetaling, det vil sige, at dit Fællesskema samt dine markkort med indtegning af marker skal være modtaget i NaturErhvervstyrelsen senest den 16. april 2014. Fristen for rettidig indsendelse af skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder vedrørende ordningen Ekstensivt landbrug er også den 16. april 2014, læs mere i kapitel 2.4.3.

Hvis vi modtager din ansøgning eller markkort efter ansøgningsfristen, bliver der foretaget et fradrag i støtten på 1 % pr. arbejdsdag, ansøgningen er forsinket. Sidste dag for modtagelse af en forsinket ansøgning inkl. markkort er den 12. maj 2014. Ansøgninger modtaget efter denne dato accepteres ikke.

Frem til den 15. maj 2014 er det muligt at komme med ændringer til de oplysninger, som du allerede har indsendt i Fællesskemaet, herunder er det muligt at tilføje marker og ændre størrelsen af marker. Du har endvidere mulighed for at trække et areal ud af din ansøgning, så længe du ikke har modtaget en høring fra NaturErhvervstyrelsen vedr. det pågældende areal, herunder en varsling om kontrol eller lignende.

Vigtige frister vedr. ansøgning, forpligtigelse og udbetaling af Særlig miljøstøtte under artikel 68:

1. august 2013	Gødningsplanperiode begynder.
1. januar – 31. december 2014	Betingelserne for de støtteberettigede arealer skal være opfyldt.
1. februar 2014	Fællesskemaet åbner i Tast selv-service.
16. april 2014	Frist for rettidig indsendelse af Fællesskemaet og gødningskvoteberegning.
12. maj 2014	Sidste frist for indsendelse af Fællesskemaet.
15. maj 2014	Frist for ændringer til Fællesskemaet.
17. juni 2014	Frist for etablering af flerårige energiafgrøder.
15. juli 2014	Frist for indsendelse af dokumentation for plantning af energiafgrøder.
31. juli 2014	Gødningsplanperiode slutter.
December 2014 – 30. juni 2015	Udbetaling af Særlig miljøstøtte.

1.7 Prioritering mellem ordningerne

Der er afsat ca. 229 mio. kr. i 2014 til de særlige miljøstøtteordninger. Der er i 2014 afsat følgende beløb til de enkelte ordninger:

Ekstensivt landbrug:	180,4 mio. kr.
Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer:	36,9 mio. kr.
Etablering af flerårige energiafgrøder:	8,4 mio. kr.
Produktion af flerårige energiafgrøder:	3,6 mio. kr.

Hvis der i en ordning bliver ansøgt om støtte til et større beløb, end der er afsat midler til, vil NaturErhvervstyrelsen foretage en prioritering imellem ansøgerne inden for ordningen. Modellen for denne prioritering afhænger af den enkelte ordning og er nærmere beskrevet i de kapitler, som vedrører den enkelte ordning.

Prioriteringen gennemføres på baggrund af de oplysninger, der er indsendt pr. 16. april 2014. Du vil i løbet af juni 2014 få besked om, hvorvidt din ansøgning er prioriteret eller ej. At en mark er prioriteret, betyder ikke automatisk, at der udbetales støtte til den pågældende mark, da der ikke er taget stilling til, om de ansøgte arealer reelt opfylder betingelserne for støtte.

2 Ekstensivt landbrug

2.1 Formål

Formålet med denne støtteordning er at fremme ekstensiv landbrugsproduktion, herunder økologisk produktion. Målet er at reducere udvaskningen af næringsstoffer og sprøjtemidler fra landbruget til vandmiljøet og dermed opnå en større hensyntagen til miljøet, naturen og biodiversiteten.

2.2 Hvad kan du få i støtte?

Støttesatsen er 110 euro, som svarer til ca. 820 kr. pr. ha om året.

2.3 Hvilke arealer kan få støtte?

For at kunne opnå støtte under ordningen Ekstensivt landbrug skal et areal være støtteberettiget efter reglerne for ordningen Enkeltbetaling, og arealet skal anvendes til produktion af landbrugsafgrøder eller til afgræsning. Støtteberettigede marker skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha.

Du kan kun søge støtte til en mark under 0,30 ha, hvis:

- marken er sammenhængende med en anden mark, hvor du også søger om støtte under samme ordning,
- de 2 marker tilsammen udgør 0,30 ha eller derover, og
- markerne ligger i samme markblok

For en mark på mindre end 0,30 ha kan siges at være sammenhængende med en anden mark, skal der være en støtteberettiget passage mellem markerne, fx i et læhegn. Passagen skal være mindst 4 m bred.

Ansøgningen om støtte til Ekstensivt Landbrug skal desuden indgå i en samlet ansøgning om støtte til minimum 2,00 ha støtteberettiget jord eller dyrepræmier på over 300 euro. Se afsnit 1.3.

2.3.1 Arealer med græs

Der er særlige krav til arealer med græs. På arealer med græs i omdrift eller permanent græs er det et krav, at arealerne skal afgræsses, eller der skal tages slæt inden for perioden 15. maj til 31. august. Du kan ikke nøjes med at foretage en afpudsning. Arealerne skal under normale vejrforhold³ fremstå med et lavt plantedække den 31. august.

³ Undtagelser fra definitionen *normale vejrforhold* dækker perioder med for årstiden helt unormale vejrforhold, der resulterer i, at arealerne ikke lever op til betingelserne for støtte. NaturErhvervstyrelsen vil melde ud på

Hvis arealet er plejet med afgræsning, skal alle dele af arealet den 31. august fremstå med mindst 50 % af plantedækket under 40 cm højt. Enkelte områder under 100 m², hvor der den 31. august er et plantedække på over 40 cm højde, vil dog blive accepteret, hvis de er en del af en helhed, hvor plantedækket i øvrigt opfylder betingelserne.

Hvis arealet er plejet med slæt med mulighed for afgræsning, skal arealet den 31. august fremstå med lavt plantedække, dvs. at det tydeligt fremgår, at der har været taget minimum ét slæt i perioden 21. juni – 31. august.

For økologiske arealer⁴ med græs i omdrift er der en undtagelse fra reglen om slæt eller afgræsning. Her er det muligt at anvende arealerne til grøngødning, så arealet kun afpudses, og det afslåede materiale efterlades som gødning. Hvis et areal anvendes til grøngødning, skal det anmeldes med afgrødekode 264 på markplanen i Fællesskemaet. Derudover er det en betingelse, at:

- plantedækket nedpløjes inden for perioden fra den 1. august til og med den 31. oktober i ansøgningsåret,

eller

- arealerne er etableret med en kløvergræsblanding med mindst 15 vægtprocent kløver, og at du i hele ansøgningsåret opbevarer dokumentation for indkøb af den anvendte kløvergræsblanding og dokumentation for, at der har været en anden hovedafgrøde end græs på arealerne i kalenderåret forud for ansøgningsåret.

For arealer med græs gælder i øvrigt de samme regler som på ordningen Enkeltbetaling. Du skal dog være opmærksom på, at græsarealer, hvortil der ansøges om støtte fra Ekstensivt landbrug, tidligst må omlægges efter 31. august. Læs om regler for plantedække og sammensætning af plantearter i [Vejledning om Enkeltbetaling 2014](#).

2.3.2 Brak på økologiske arealer

På økologiske arealer er det muligt at lægge arealet brak i en begrænset periode for at bekæmpe rod ukrudt. Det betragtes som landbrugsmæssig udnyttelse af arealet, og arealet er berettiget til støtte under Ekstensivt landbrug. Der er to typer brak: sortbrak og minisommerbrak.

hjemmesiden www.naturerhverv.fvm.dk, hvis en sådan undtagelse fra definitionen **normale vejrforhold** træder i kraft med angivelse af de geografiske områder, undtagelsen berører.

⁴ Et areal betragtes som økologisk, når det ved ansøgningsfristen i ansøgningsåret er omlagt eller er under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion under en bedrift, der er autoriseret af NaturErhvervstyrelsen til økologisk jordbrugsproduktion eller er under en bedrift, der er omfattet af en ansøgning til NaturErhvervstyrelsen om autorisation.

- **Sortbrak:** Vinterrug høstes først i maj. Det kan spredes på marken eller høstes som grønslug. Der pløjes eller foretages en gennemskærende harvning, som fortsættes hen over sommeren. I august pløjes marken, og der sås en efterafgrøde.
- **Minisommerbrak:** Ved minisommerbrak sås der vårsæd, når jorden er dyrkbar. Vårsæden høstes grøn eller spredes på marken sidst i juni, og der gennemføres minisommerbrak fra sidst i juni, hvor marken ligger sort i 6-8 uger, og der jordbehandles. Ved dyrkning af kløvergræs udnyttes kløvergræsmarken frem til sidst i juni, og man kan herefter gennemføre minisommerbrak.

2.3.3 Permanente afgrøder

For arealer med permanente afgrøder gælder samme regler som for ordningen Enkeltbetaling. Arealer med permanente afgrøder som fx. vin, lavskov og frugttræer skal drives landbrugsmæssigt med henblik på høst for at være støtteberettigede. Om et areal er drevet med henblik på høst, afhænger af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Som eksempler på, at et areal med permanente afgrøder kan vurderes som drevet landbrugsmæssigt, kan nævnes følgende:

- Der foreligger dokumentation for beplantning af arealet (kvittering for indkøb af planter).
- Arealet er drevet ”plantagemæssigt”, dvs. at afgrøden fremstår veldefineret og som en plejet kultur.
- Der kan fremvises dokumentation for salg af afgrøder.

På arealer med lavskov er det et krav, at der stævnes/høstes mindst én gang hvert tiende kalenderår. Læs mere om hvilke træsorter, der regnes som lavskov og om reglerne for høst af permanente afgrøder i ”Vejledning til Enkeltbetaling 2014”. Se endvidere afsnit 2.5 ”Ikke-støtteberettigede arealer” vedr. fredskovspligtige arealer med permanente afgrøder.

Hvis du producerer vin til andet end privat brug, skal du registreres hos NaturErhvervstyrelsen som vinproducent, [tilmelding til register for vinproduktion](#).

2.4 Støttebetingelser

Arealer, der er omfattet af ordningen Ekstensivt landbrug, skal dyrkes med nedsat tilførsel af kvælstofgødning og uden brug af sprøjtemidler.

2.4.1 Ingen sprøjtemidler

På arealer, hvortil du søger om støtte under Ekstensivt landbrug, må du ikke anvende kemiske sprøjtemidler, herunder midler til bejdsning af udsæd. Du skal gemme relevante bilag til dokumentation for denne betingelse. Du må dog anvende de sprøjtemidler, der er tilladt i

økologisk jordbrugsproduktion i Danmark. Denne betingelse skal overholdes i hele kalenderåret. Du kan finde listen over de tilladte midler i [vejledning til økologisk jordbrugsproduktion](#)

2.4.2 Nedsat forbrug af gødning

Det er en betingelse for støtte, at du dyrker arealerne med en nedsat tilførsel af kvælstof, og her skal du vælge mellem to modeller for reduktion af kvælstofkvoten:

1. Maksimal tilførsel af 140 kg total N pr. ha på bedriftens samlede harmoniareal:

I planperioden 2013/2014 må der på bedriftens harmoniareal maksimalt tilføres 140 kg total N pr. ha. Som total N regnes hele mængden af kvælstof i den udbragte gødning, uden hensyntagen til udnyttelsesprocenten af den pågældende gødningstype, jf. gødskningsbekendtgørelsen⁵.

Vær opmærksom på du både skal overholde kravet om max. 140 kg total N og overholde din beregnede N-kvote. Her skal du være opmærksom på, at den beregnede N-kvote opgøres i udnyttet N, og du ifølge gødskningsbekendtgørelsen altid er forpligtet til at følge den beregnede N-kvote for dine marker i gødningskvoteberegningen.

Eksempel

(hvor kravet om max. 140 kg totalN/ha skal opfyldes):

Bedriftens samlede harmoniareal = 5 ha, dvs. der må max. tilføres $140 * 5 = 700$ kg total N.

Bedriftens samlede beregnede kvælstofkvote ud fra afgrødernes kvælstofkvote er 420 kg N.

Der er udbragt 600 kg total N i dybstrøelse med udnyttelses procent på 45 %.

140 kg total N er overholdt, da der må udbringes 700 kg total N og kun er udbragt 600 kg total N. Kvælstofkvoten er overholdt, da der er udbragt $600 * 45 \% = 270$ kg udnyttet N.

2. 75 % af N-kvoten for marker under Ekstensivt landbrug medregnes i bedriftens samlede N-kvote:

I planperioden 2013/14 må de marker, hvortil du søger støtte til Ekstensivt landbrug, kun indgå med 75 % af deres kvælstofkvote, når den samlede kvote for bedriften beregnes. Det er en betingelse, at N-kvoten i gødningskvoteberegningen reduceres med 25 % på hver enkelt mark, hvortil der søges Ekstensivt landbrug. Dermed skal marker i ordningen Ekstensivt landbrug indgå med deres reducerede N-kvote i den samlede N-kvote på bedriften.

⁵ Bekendtgørelse nr. 975 af 29. juli 2013 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2013/2014 og om plantedække med senere ændringer.

2.4.3 Gødningskvoteberegningen skal helt eller delvist udfyldes

Du skal på siden ”Forside” i Fællesskemaet angive, hvilken af de to betingelser (140 kg total N eller 75 % kvote) du vælger at overholde i planperioden 2013/14. Uanset hvilken betingelse du vælger, skal du efter at have indsendt Fællesskemaet oprette skemaet ”Gødningskvote og Efterafgrøder 2014”, som du finder på Fødevarerministeriets Tast Selv-service. Du skal udfylde det som beskrevet herunder og indsende det inden ansøgningsfristen den 16. april 2014.

I skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder skal du udfylde punkt E på siden ”Beregning af gødningskvote.” Din gødningskvoteberegning skal indeholde oplysninger om marknummer, areal, afgrøde, JB-nr., forfrugt og kvælstofnorm, beregningen af den reducerede N-kvote for hver enkelt af dine marker i ordningen samt bedriftens samlede reducerede N-kvote jf. reglerne i bekendtgørelsen om gødskning.

Hvis du har valgt at overholde betingelsen om maksimalt 140 kg total N pr. ha harmoniareal, skal du oplyse i kolonnen ”harmoniareal” på siden ”Markplan” i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder, hvilke af dine arealer, der er harmoniarealer. Husk at tjekke om alle relevante marker er markeret, og husk at fjerne evt. krydser i kolonnen, hvis der er markeret ved marker, som ikke indgår i harmoniarealet, jf. harmonireglerne i Miljøstyrelsens husdyrgødningsbekendtgørelse.

Hvis du har valgt at overholde betingelsen om at reducere til 75 % af N-kvoten for det ansøgte areal, skal du udfylde siderne ”Markplan” og ”Beregning af gødningskvote” i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder. Oplysningerne skal omfatte alle bedriftens marker. Du kan indlæse markplanen fra Fællesskemaet i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder. Du skal kontrollere, at der er oplyst jordbundstype og forfrugt (sidste års hovedafgrøde) for de enkelte marker, og kolonnen ”Nedsættelse af N-kvote til 75 %” skal være udfyldt, således at N-kvoten for de pågældende marker er reduceret til de 75 %.

Husk at indsende skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder inden ansøgningsfristen den 16. april 2014. Læs mere om hvordan du udfylder skemaet i [Vejledning til skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder 2014](#).

Uanset hvilken model, du har valgt for kvælstofreduktion, skal der på din bedrift være en opdateret version af gødningskvoteberegningen, som du kan fremvise ved fysisk kontrol, og som omfatter alle marker⁶ på bedriften. Hvis du opbevarer din gødningskvoteberegning elektronisk f.eks. på din pc, skal du ved en evt. kontrol kunne printe denne ud og fremvise til kontrolløren.

Gødningskvoteberegningen skal laves i et af følgende skemaer:

- Skemaet ”Gødningskvote og Efterafgrøder” i Tast Selv-service

⁶ Jf. Lovbekendtgørelse nr. 500 af 12. maj 2013 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække § 23, stk. 3 skal virksomhedens gødningsplanlægning og gødningsregnskabet opbevares i mindst 5 år.

- Skema A, som du kan finde bagerst i ”Vejledning om gødsknings- og harmoniregler”
- Andre skemaer godkendt af NaturErhvervstyrelsen

Gødningskvoteberegningen skal indeholde oplysninger om marknummer, areal, forfrugt, JB-nr. kvælstofnorm for den valgte afgrøde, beregningen af den reducerede N-kvotestørrelse for hver enkelt af dine marker hvortil du har søgt Ekstensivt Landbrug, samt bedriftens samlede reducerede N-kvotestørrelse. Hvis du har valgt kvælstofbegrænsningen 75 % af N-kvotestørrelsen for dine tilsagnsmarker, skal du endvidere huske at sikre dig, at kolonnen ”Nedsættelse af N-kvotestørrelse til 75 %” er udfyldt.

Du skal desuden være opmærksom på, at du er forpligtiget til at have opdateret din gødningskvoteberegning senest 7 dage efter, at du har lavet en ændring.

2.4.4 Forpligtelsesperiode

Du er forpligtiget til at overholde betingelsen om nedsat tilførsel af kvælstof i planperioden 2013/14, dvs. fra den 1. august 2013 til og med den 31. juli 2014. Alle øvrige støttebetingelser skal overholdes i hele kalenderåret 2014.

Husk at du som ansøger er ansvarlig for, at forpligtelserne overholdes i hele perioden, også selv om du ikke selv har rådighed over arealet i hele perioden. Se afsnit 6.3.1 om overdragelse.

2.5 Ikke-støtteberettigede arealer

Der gives ikke støtte til arealer, hvor der er tilsagn om Miljøbetingsbetalt tilskud eller Miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger.

Ligeledes gives der ikke støtte til arealer, hvor der ikke må anvendes kemiske sprøjtemidler som følge af:

- tilsagn om tilskud efter anden lovgivning,
- aftale, der indebærer direkte betaling for disse forpligtelser, eller
- servitut eller pligt, der er pålagt i medfør af anden lovgivning.

Du kan f.eks. ikke få tilskud til et areal, der efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven er omfattet af en forpligtelse til at undlade brug af kemiske sprøjtemidler, eller som er omfattet af en fredning, der medfører sådan en forpligtelse. Det er dog muligt at få tilskud til arealer, der er omfattet af en forpagtningsaftale, så længe der ikke indgår en direkte økonomisk kompensation som en del af aftalen. Det kan eksempelvis være en forpagtningsaftale mellem en kommune og en landmand om afgræsning af et kommunalt ejet areal.

Arealer med lavskov eller frugttræer, hvor der er pålagt fredskovspligt, er ikke støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling og dermed heller ikke under ordningen Ekstensivt landbrug. Du skal endvidere være opmærksom på, at lysåbne arealer i skov heller ikke er støtteberettigede under ordningerne Enkeltbetaling og Ekstensivt landbrug. Du kan som udgangspunkt se på Internet Markkort i Tast Selv-service, om en mark er omfattet af fredskovspligt.

Vær opmærksom på at Ekstensivt landbrug kan kombineres med tilskud til Omlægningstilskud til økologisk jordbrug, da omlægningstilskuddet ydes som kompensation for at omlægge bedriftens arealer til økologisk jordbrug.

Endelig skal du være opmærksom på, at reglerne for opbevaring og ikke-landbrugsmæssige aktiviteter på arealer, hvortil der er søgt støtte til Ekstensivt landbrug, som udgangspunkt er de samme som i ordningen Enkeltbetaling. Der kan dog ikke udbetales støtte til arealer, hvor der opbevares landbrugsprodukter i mere end 8 dage i perioden 1. april – 31. august.

2.5.1 Ikke-støtteberettigede afgrøder

Du kan kun få udbetalt støtte til arealer, der er støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling. Der er dog visse afgrødekoder, som ikke er støtteberettiget under ordningen Ekstensivt landbrug, selvom de kan være støtteberettiget under ordningen Enkeltbetaling. Følgende afgrødekoder kan ikke kombineres med ansøgning til Ekstensivt Landbrug:

Kode		Kode	
249	Udnyttet græs ved vandboring	321	Miljøtiltag, ej landbrugsarealer
253	Miljøgræs MVJ-ordning 1 (80 N)	350	Miljøgræs med N-kvote
254	Miljøgræs MVJ-ordning 2 (0 N)	585	Skovrejsning i projektområde, som ikke er omfattet af tilsagn
309	Udyrket areal ved vandboring	586	Offentlig skovrejsning
310	Udyrket mark	587	Skovrejsning på tidligere landbrugsjord
311	Skovtilplantning	588	Statslig skovrejsning
312	20-årig udtagning	589	Bæredygtig skovdrift
313	20-årig udtagning med skov	900	Øvrige afgrøder
315	Miljøgræs med udtagningsforpligtelse	903	Lysåbne arealer i skov

317	Vådområder med udtagningsforpligtelse	905	Anden anvendelse af tilsagnsarealer
318	Ikke landbrugsarealer - med pleje tilsagn	906	Afmeldte arealer
319	Miljøtilsagn, der ikke er landbrugsarealer	907	Økologiske naturarealer
320	Braklagte randzoner	908	Naturarealer – ansøgning om miljøtilsagn

2.6 Kombination af Ekstensivt landbrug med andre arealstøtteordninger

Støtte til Ekstensivt landbrug kan *kun* kombineres med følgende ordninger:

- Omlægningstilskud til økologisk jordbrug (OM 5-årig).
- Etablering af flerårige energiafgrøder.
- Produktion af flerårige energiafgrøder.
- Enkeltbetaling.
- Ø-støtte.

2.7 Ansøgning om støtte

Du søger om støtte til Ekstensivt landbrug i Fællesskema 2014. Ordningen søges på siden ”1-årige støtteordninger”, hvor du i kolonnen Ekstensivt landbrug skal sætte kryds ud for hver af de marker, som du ønsker at søge støtte til. Derudover skal du på siden ”Forside” sætte kryds ud for den model, du vælger for reduktion af kvælstoftilførsel (max 140 kg total N pr. ha på harmoniarealet, eller 75 % af kvælstofkvoten på de ansøgte marker). Se i kapitel 2.4.2, hvilke gødningsoplysninger du skal indberette. Husk at du også skal udfylde og indsende skemaet ”Gødningskvote og Efterafgrøder” for at få støtte under ordningen Ekstensivt Landbrug, se kapitel 2.4.3 for udfyldelse af skemaet.

2.8 Prioritering

Hvis ikke alle ansøgninger til Ekstensivt landbrug kan imødekommes, vil der ske en prioritering mellem ansøgningerne. Prioriteringen sker mellem de fire kategorier, som du kan se nedenfor og i den viste rækkefølge:

1. Private⁷ økologiske⁸ marker.
2. Private konventionelle marker.
3. Offentlige⁹ økologiske marker.
4. Offentlige konventionelle marker.

Hvis ikke alle ansøgninger inden for en af de ovennævnte hovedgrupper kan imødekommes, prioriteres der inden for hver hovedgruppe efter følgende undergrupper:

- A. Marker¹⁰ i nitratfølsomme indvindingsområder.
- B. Marker i områder med særlige drikkevandsinteresser.
- C. Marker i områder med drikkevandsinteresser.
- D. Marker i områder uden drikkevandsinteresser.

Hvis der ikke er midler til at imødekomme alle ansøgere i en undergruppe, prioriteres markerne efter størrelse indenfor den enkelte undergruppe, så store marker prioriteres over små marker.

⁷ Ved en privat mark forstås, at ansøgning er indgivet af en privat person/virksomhed.

⁸ Ved en økologisk mark forstås, at marken indgår i en bedrift, som ved ansøgningsfristen er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion eller er omfattet af en ansøgning herom.

⁹ Ved en offentlig mark forstås, at ansøgning er indgivet af en offentlig institution, en offentlig virksomhed eller et kommunalt fællesskab.

¹⁰ Marker, der ligger i en markblok, der helt eller delvist er beliggende i de pågældende områder. Der tages udgangspunkt i de markblokgrænser, der er gældende den 1. februar samt 16. april 2014 samt de registreringer af nitratfølsomme områder og drikkevandsområder, der er registreret på Miljøportalen den 1. februar 2014. Ved prioritering af en mark, der er berørt af markblokændringer, anvendes markblokkene på det af de to anførte tidspunkter, der giver den mest fordelagtige prioritering.

3 Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer

3.1 Formål

Formålet med denne støtteordning er at fremme en ekstensiv drift af græsarealer ved pleje med afgræsning eller slæt og uden tilførsel af gødning samt sprøjtemidler. Den ekstensive drift af græsarealer skal bidrage til at øge biodiversiteten samt reducere udvaskningen af næringsstoffer og sprøjtemidler til vandmiljøet.

3.2 Hvad kan du få i støtte?

Støttesatsen afhænger af, om marken plejes med afgræsning eller med slæt med mulighed for afgræsning:

- Støttesatsen udgør 221 euro pr. ha svarende til ca. 1.650 kr. pr. ha for arealer, der skal plejes med afgræsning.
- Støttesatsen udgør 121 euro pr. ha svarende til ca. 900 kr. pr. ha for arealer, der plejes med slæt og/eller afgræsning.

3.3 Hvilke arealer kan få støtte?

Du kan kun få udbetalt støtte fra ordningen Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer til græsarealer, som i ansøgningsåret er støtteberettiget efter reglerne for ordningen Enkeltbetaling. Det er muligt at søge på både permanente græsarealer og græsarealer i omdrift.

Hvis du har et græsareal, kan du også vælge at søge et 5-årigt tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer. Du skal være opmærksom på, at du ikke samme år kan opnå støtte fra begge græsordninger til samme areal.

Du skal endvidere være opmærksom på, at du ikke kan søge om støtte til Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer, hvis arealet er omfattet af undtagelsesbestemmelserne, jf. artikel 34¹¹, som er beskrevet nærmere i [Vejledning om Enkeltbetaling 2014](#).

Støtteberettigede marker skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha. Du kan kun søge støtte til en mark under 0,30 ha, hvis:

- marken er sammenhængende med en anden mark, hvor du også søger om støtte under samme ordning,
- de to marker tilsammen udgør 0,30 ha eller derover, og
- markerne ligger i samme markblok.

¹¹ Artikel 34, stk. 2, litra b i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

For en mark på mindre end 0,30 ha kan siges at være sammenhængende med en anden mark, skal der være en støtteberettiget passage mellem markerne, fx i et læhegn. Passagen skal være mindst 4 m bred.

Ansøgningen om støtte til Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer skal desuden indgå i en samlet ansøgning om støtte til minimum 2,00 ha støtteberettiget jord eller dyrepremier på over 300 euro. Se afsnit 1.3. Derudover gælder generelt reglerne i ordningen Enkeltbetaling.

3.4 Støttebetingelser

3.4.1 Pleje af arealet

Arealet skal fastholdes som et græsareal i hele kalenderåret og må kun plejes med afgræsning eller slæt med mulighed for afgræsning. Du skal i Fællesskemaet vælge mellem en af to muligheder: pleje med afgræsning eller pleje med slæt med mulighed for afgræsning. Uanset hvilken mulighed du vælger, skal arealet fremstå med et lavt plantedække 31. august.

Af hensyn til fugle og vildt må arealet ikke slås i perioden fra 1. maj og til og med 20. juni. Hvis arealerne er beliggende inden for de afstandskrav, der gælder efter bestemmelserne for certificering af frø, skal plantedækket dog slås inden blomstring på anmodning fra den berørte frøavler. Plantedækket må endvidere slås på afgrænsede områder med flyvehavre, hejrearter, brændenælder, tidsler, kæmpebjørneklo, engbrandbæger og vårbrandbæger før 20. juni. Hvis du slår arealet før 20. juni grundet en af de nævnte plantearter, skal du give NaturErhvervstyrelsen, Center for Arealtilskud skriftligt besked herom, inden slåningen foretages.

3.4.2 Pleje med afgræsning

Hvis du vælger at pleje med afgræsning, skal det ske med husdyr (kun drøvtyggere og/eller heste). Afgræsningen skal foretages med et græsningstryk, som afpasses efter forholdene, således at overgræsning undgås, og plantedækket opretholdes.

I perioden 21. juni til 31. august er det muligt at supplere afgræsningen med slæt, hvis det sker som en naturlig del af afgræsningen. Det er muligt at afpudse arealet, hvis afpudsningen sker efter afgræsning.

Der må tilskudsfodres med halm og stråfoder (ikke wrap). Dyr under 6 måneder må tilskudsfodres med korn og kraftfoder i kalveskjul.

Hvis arealet er plejet med afgræsning, skal alle dele af arealet den 31. august fremstå med lavt plantedække, dvs. mindst 50 % af plantedækket skal være under 40 cm højt. Enkelte områder under 100 m², hvor der den 31. august er et plantedække på over 40 cm højde, vil dog blive accepteret, hvis de er en del af en helhed, hvor plantedækket i øvrigt opfylder betingelserne til plantedække.

3.4.3 Pleje med slæt og afgræsning

Hvis du vælger at pleje med slæt med mulighed for afgræsning i perioden 21. juni – 31. august, skal arealet plejes således, at det den 31. august fremstår med lavt plantedække, og at det tydeligt fremgår, at der har været taget minimum ét slæt i perioden 21. juni – 31. august.

3.4.4 Ingen gødning og sprøjtemidler

Der må ikke anvendes sprøjtemidler på arealet, og der må ikke tilføres gødning, bortset fra den gødning, der efterlades af græssende husdyr.

Du er forpligtiget til at udarbejde en gødningskvoteberegning for arealer omfattet af Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer for den planperiode, der udløber 31. juli 2014 efter reglerne i gødningsbekendtgørelsen¹².

Gødningskvoteberegningen skal laves i et af følgende skemaer:

- Skemaet ”Gødningskvote og Efterafgrøder” i Tast Selv-service
- Skema A, som du kan finde bagerst i ”Vejledning om gødsknings- og harmoniregler”
- Andre skemaer godkendt af NaturErhvervstyrelsen

Din gødningskvoteberegning skal indeholde oplysninger om marknummer, areal, afgrøde, JB-nr., forfrugt og kvælstofnorm samt bedriftens samlede reducerede N-kvotef. reglerne i bekendtgørelsen om gødskning. Desuden skal kvælstof-kvoten for hver af de marker, som er omfattet af ordningen, sættes til 0 kg N pr. ha.

Du skal udarbejde gødningskvoteberegningen, uanset om du har en lille bedrift, ikke er tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller ikke bruger gødning på dine arealer/bedrift.

Du skal opbevare gødningskvoteberegningen på bedriften, så den kan fremvises ved kontrol. Hvis du opbevarer din gødningskvoteberegning elektronisk f.eks. på din pc, skal du ved en evt. kontrol kunne printe denne ud og fremvise til kontrolløren. Du skal desuden være opmærksom på, at du er forpligtiget til at have opdateret din gødningskvoteberegning senest 7 dage efter, at du har lavet en ændring.

3.5 Forpligtelsesperiode

Du er forpligtet til at overholde støttebetingelserne i hele kalenderåret 2014 herunder bl.a. krav til opretholdelse af plantedække, til afgræsning og/eller slæt, samt der ikke må tilføres gødning

¹² Bekendtgørelse nr. 975 af 29. juli 2013 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2013/2014 og om plantedække med senere ændringer.

og anvendes sprøjtemidler. Du skal være opmærksom på, at forpligtigelsen til at udføre gødningskvoteberegning følger planperioden 2013/14, dvs. fra 1. august 2013 til 31. juli 2014.

3.6 Ikke-støtteberettigede arealer

Du kan ikke søge støtte til arealer, der i 2014 samtidig er omfattet af en anden lovgivning, servitut, eller pligt, hvor der er krav om udtagning, braklægning, afgræsning eller slæt m.m.

Du kan ikke få støtte til arealer, hvortil der udbetales Enkeltbetaling som følge af, at arealet er omfattet af undtagelsesbestemmelser i art. 34, se Vejledning om Enkeltbetaling 2014. Dog kan du få støtte til arealer, der indgår i et demonstrationsprojekt efter lov om udvikling af landdistrikterne (landdistriktsloven), og hvor der ikke ydes tilskud for afgræsning eller slæt.

3.7 Kombination med andre arealstøtteordninger

Støtte til Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer kan kombineres med følgende ordninger:

- Omlægning til økologisk landbrug (OM – 5-årig)
- Ø-støtte
- Enkeltbetaling
- Fastholdelse af vådområder (arealer, der ikke er omfattet af undtagelsesregler i art. 34)
- Randzonekompensation

3.8 Ansøgning

Ansøgning skal ske på siden ”1-årige ordninger” i Fællesskemaet i kolonnen Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer. Du skal angive i Fællesskemaet, hvilken plejeforpligtigelse du påtager dig:

- Afgræsning (sæt kryds i kolonne ”Afgræsning”) eller
- Afgræsning eller slæt (sæt kryds i kolonne ”Afgræsning eller slæt”).

Hvis du søger støtte til et permanent græsareal, skal du anvende afgrødekoden 276 (permanent græs og kløvergræs uden N-norm). Hvis støtten søges til et græsareal i omdrift, skal du anvende afgrødekoden 264 (græs og kløvergræs uden N-norm). En af de 2 afgrødekoder skal anvendes, uanset om arealet afgræsses, eller der tages slæt.

3.9 Prioritering

I det tilfælde at ikke alle ansøgninger til Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer kan imødekommes, vil der ske en prioritering mellem ansøgningerne. Prioriteringen sker mellem de 10 kategorier, som du kan se nedenfor og i den viste rækkefølge:

1: Privat drevne permanente græsarealer inden for særligt udpegede Natura 2000-områder

- 2: Privat drevne § 3-arealer med permanent græs
- 3: Privat drevne permanente græsarealer indenfor Natura 2000-områder, men udenfor de særligt udpegede områder
- 4: Offentligt drevne permanente græsarealer inden for de særligt udpegede Natura 2000-områder
- 5: Offentligt drevne § 3-arealer med permanent græs
- 6: Offentligt drevne permanente græsarealer indenfor Natura 2000-områder, men udenfor de særligt udpegede områder
- 7: Privat drevne permanente græsarealer i øvrigt
- 8: Offentligt drevne permanente græsarealer i øvrigt
- 9: Andre privat drevne græsarealer i omdrift
- 10: Andre offentligt drevne græsarealer i omdrift

Hvis der ikke er midler til at imødekomme alle ansøgere i en prioriteringsklasse, prioriteres markerne efter størrelse indenfor den enkelte prioriteringsklasse, så store marker prioriteres over små marker.

3.9.1 Bemærkninger til prioritering

Permanente græsarealer

Permanente græsarealer er arealer, der anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder, både tilsåede og naturlige, og som har ligget med græs eller andet grøntfoder i mere end 5 år. Det gælder også, hvis arealet har været pløjet og straks igen udlagt med græs eller andet grøntfoder i løbet af perioden på 5 år.

Afbrydelse af 5-årsperioden med græs eller andet grøntfoder kan kun ske ved at dyrke omdriftsafgrøder. Således afbryder natur, brak og udyrkede arealer ikke 5-årsperioden. Underkendte græs- eller grøntfoderarealer afbryder heller ikke 5-årsperioden. Et areal ophører med at være et permanent græsareal, når det er genopdyrket med en omdriftsafgrøde, der ikke er græs eller grøntfoder.

§ 3-arealer

Permanente græsarealer er ikke automatisk omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, mens græsarealer, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, normalt vil være permanente græsarealer, såsom enge og overdrev. Beskyttelse efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven kan kun ophøre efter ansøgning i kommunen. Så en § 3-forpligtigelse fortsætter, selvom arealet ophører med at være permanent græs med deraf følgende krav om reetablering med græs. Det bemærkes,

at en eventuel § 3-forpligtigelse ikke behøver at være registreret, for at den skal overholdes, du kan derfor spørge kommunen, hvis du er i tvivl.

Natura 2000

Natura 2000 er betegnelsen for et netværk af beskyttede naturområder i EU. Områderne skal bevare og beskytte naturtyper samt vilde dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene. På Internet Markkort (IMK) kan du se, hvilke arealer Natura 2000-udpegningen omfatter.

4 Etablering af flerårige energiafgrøder

4.1 Formål

Formålet med denne støtteordning er at fremme produktionen af biomasse, som kan erstatte fossile brændstoffer og dermed reducere CO₂-udledningen. Ordningen skal endvidere bidrage til at reducere udvaskningen af næringsstoffer.

4.2 Hvad kan du få i støtte?

Der ydes 564 euro pr. ha svarende til ca. 4.200 kr. pr. ha.

Der er tale om en etableringsstøtte. Det vil sige, at der kun kan ydes støtte til arealer, som etableres i perioden fra den 1. januar 2014 til 17. juni 2014. Hvis du allerede har tilplantet arealer med energiafgrøder, er det muligt at opnå støtte til disse arealer under ordningen Produktion af flerårige energiafgrøder, der er beskrevet i kapitel 5 i denne vejledning. Husk, at du ikke samme år kan opnå støtte fra begge ordninger til samme areal.

4.3 Hvilke arealer kan få støtte?

Alle arealer, hvortil der søges om støtte til Etablering af flerårige energiafgrøder, skal også leve op til betingelserne under ordningen Enkeltbetaling,

4.3.1 Minimumsareal

For at kunne modtage etableringsstøtte til energiafgrøder skal du som minimum ansøge om og etablere 1,00 ha flerårige energiafgrøder. Denne hektar kan dog være fordelt over flere marker, fx 2 marker på 0,30 ha og 1 mark på 0,40 ha. Arealerne, hvortil der søges om støtte, skal være velafgrænsede i forhold til øvrige områder og afgrøder.

Støtteberettigede marker skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha. Du kan kun søge støtte til en mark under 0,30 ha, hvis:

- marken er sammenhængende med en anden mark, hvor du også søger om støtte under samme ordning,
- de to marker tilsammen udgør 0,30 ha eller derover, og
- markerne ligger i samme markblok.

For en mark på mindre end 0,30 ha kan siges at være sammenhængende med en anden mark, skal der være en støtteberettiget passage mellem markerne, fx i et læhegn. Passagen skal være mindst 4 m bred.

Ansøgningen om støtte til energiafgrøder skal desuden indgå i en samlet ansøgning om støtte til minimum 2,00 ha støtteberettiget jord eller dyrepræmier på over 300 euro. Se afsnit 1.3. Derudover gælder reglerne i ordningen Enkeltbetaling vedr. lavskov, fx med hensyn til minimumsbredde på marken på 7,5 m.

4.4 Støttebetingelser

For at opnå støtte til Etablering af flerårige energiafgrøder skal nedenstående betingelser overholdes. Du er forpligtet til at overholde alle støttebetingelser i hele kalenderåret 2014.

4.4.1 Artsvalg

Energiafgrøderne skal være:

- arter af pileslægten (*Salix sp.*)
- arter af poppelslægten (*Populus sp.*)
- rødel (*Alnus glutinosa*)
- ask (*Fraxinus excelsior*)
- hassel (*Corylus avellana*)

Der må dog optræde enkelte selvsåede træer af andre arter.

4.4.2 Plantetæthed

Plantetætheden skal minimum være:

for pil, rødel, ask og hassel:	8.000 planter/ha
for renbestande af poppel:	2.000 planter/ha
blandinger af de forskellige arter og slægter:	8.000 planter/ha

Minimumsplantetallet skal opretholdes igennem hele kalenderåret. En samling af skud, der skyder fra den samme rod eller stød, skal i denne sammenhæng forstås som én plante.

4.4.3 Etablering

Etableringen af energiafgrøderne skal finde sted i perioden 1. januar – 17. juni 2014. Der skal være tale om nyetablering. Med nyetablering menes der, at hele arealet skal etableres fra bar mark. Det er muligt at opnå støtte til etablering (genplantning) af flerårige energiafgrøder på arealer, hvor der forud har været energiafgrøder, hvis arealet inden genplantningen har været jordbearbejdet, og gamle plantedele herunder rodsystemer er nedpløjet eller fjernet fra arealet.

Supplerende plantning i en eksisterende energiafgrøde med henblik på at opretholde plantetallet anses ikke som etablering og er dermed ikke støtteberettiget.

4.4.4 Arbejdsarealer

Hvis du har etableret spor og gange på din mark til færdsel med henblik på vedligeholdelse af arealet, må det ikke ske på bekostning af plantetætheden. Ubeplantede gange og ubefæstede køreveje må højst udgøre 20 % af din mark, og marken skal som helhed stadig leve op til kravet om plantetæthed. Derfor skal antallet af planter være tilsvarende højere på den tilplantede del af arealet, hvis der er gange og veje på arealet.

Eksempel:

Du har 2,00 ha mark, som du søger etableringsstøtte til. På de 2,00 ha kan du således nøjes med at tilplante de 1,60 ha og lade resten udgøre af ubefæstede køreveje og spor. Du skal dog stadig opretholde et minimumsplantetal på 8.000 planter pr. ha for alle 2,00 ha. Det vil sige, at du på de 1,60 ha, hvor arealet er tilplantet, skal have minimum 16.000 planter i alt, som skal opretholdes i hele kalenderåret.

4.4.5 Dokumentation

Du skal senest den 15. juli 2014 indsende dokumentation for, at du opfylder minimumskrav for plantetal og planteart på de ansøgte arealer. Dokumentation kan fx være i form af faktura, bilag eller anden skriftlig aftale om levering, hvoraf antallet af træer og træernes art fremgår.

Dokumentationen kan indsendes sammen med et skema, som findes på NaturErhvervstyrelsens [hjemmeside](#). Skema og dokumentation skal sendes til NaturErhvervstyrelsen, enten via almindelig post eller e-mail. Adresser findes bagerst i denne vejledning.

4.4.6 Høst/Stævning

For et areal kan leve op til reglerne på ordningen Enkeltbetaling, skal arealet med flerårige energiafgrøder stævnes minimum hvert 10. år. Læs mere om reglerne for stævning i [Vejledning om Enkeltbetaling 2014](#).

4.5 Kombination med andre arealstøtteordninger

Støtte til Etablering af flerårige energiafgrøder kan kombineres med følgende ordninger:

- Enkeltbetaling
- Ekstensivt landbrug
- Miljøbetings tilskud
- Omlægningstilskud til økologisk jordbrug
- Ø-støtte

4.6 Ansøgning

Ansøgning skal ske via Fælleskema 2014 på siden ”1-årige ordninger.”

I Fælleskemaet skal du markere i kolonnen ”Etablering af flerårige energiafgrøder,” hvis du ønsker at søge støtte til Etablering af flerårige energiafgrøder. Husk også at udfylde kolonne 8 for lavskov på siden ”Markplan og Enkeltbetaling”, hvor du skal angive, hvilket år arealet er tilplantet og eventuelt stævnet.

4.6.1 Afgrødekoder

Når du søger støtte til Etablering af flerårige energiafgrøder, skal der i Fælleskemaet anvendes følgende afgrødekoder:

Art	Afgrødekode
Pil	592
Poppel	593
Rødel	594
Hassel, ask og blandinger (lavskov)	591

4.7 Anden lovgivning

Husk, at der i anden lovgivning er begrænsninger for, hvilke arealer der kan tilplantes. Andre love såsom naturbeskyttelsesloven, skovloven og randzonenloven indeholder bestemmelser, der kan begrænse, hvor du må plante.

4.7.1 Naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer langs kysterne, langs søer og vandløb og omkring fortidsminder indeholder forbud mod tilplantning. Forbuddet gælder også for plantning af flerårige energiafgrøder og juletræer mv.

Naturbeskyttelseslovens § 16 om 150 m sø- og åbeskyttelseslinjen er ændret, for så vidt angår tilplantning med flerårige energiafgrøder inden for beskyttelseslinjen¹³. Det fremgår heraf, at

¹³ Reglerne herom fremgår af kapitel 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1308 af 21. december 2011 om bygge- og beskyttelseslinjer.

forbuddet mod tilplantning ikke gælder for tilplantning med de flerårige energiafgrøder, som høstes mindst hver tiende år.

Forbuddet gælder fortsat inden for internationale naturbeskyttelsesområder, og der gælder en særlig godkendelsesordning for tilplantning nærmere end 300 m fra et internationalt naturbeskyttelsesområde. Du skal fortsat være opmærksom på, at arealer kan være omfattet af andre regler, der forhindrer tilplantning, f.eks. naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper eller af naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinjer, eller arealet kan være omfattet af en fredning.

Inden for områder, der er udpeget som fuglebeskyttelsesområder, jf. Miljøministeriets regler om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, skal tilplantning med flerårige energiafgrøder altid anmeldes til kommunen, før tilplantningen sker, da kommunen skal tage stilling til, om tilplantning er i overensstemmelse med beskyttelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 19 b.

På beskyttede naturtyper (§ 3-arealer), på klitfredede arealer (§ 8) og inden for strandbeskyttelseslinjen (§ 15) må du ikke ændre tilstanden, før du har fået en dispensation fra kommunen. Desuden må yngle- og rasteområder for generelt beskyttede arter (f.eks. spidssnudet frø) ikke beskadiges eller ødelægges (§ 29 a). Dermed vil en etablering af flerårige energiafgrøder på sådanne arealer samt på fredede arealer i de fleste tilfælde ikke være mulig.

4.7.2 Skovloven – arealer med fredskovspligt

Du kan ikke opnå støtte til Etablering af flerårige energiafgrøder til arealer pålagt fredskovspligt. Landbrugsarealer kan være pålagt fredskovspligt¹⁴. Såfremt et landbrugsareal med fredskovspligt tilplantes med lavskov f.eks. med energipil, betragtes arealet ikke længere som et landbrugsareal, men som en del af skovarealet, som ikke er berettiget til støtte under ordningen Enkeltbetaling eller den særlige miljøstøtte.

4.7.3 Støtteberettigede arealer under Randzonenloven

På arealer omfattet af Randzonenloven må der ikke plantes træer, så der kan ikke søges støtte til Etablering af flerårige energiafgrøder på randzonearealer.

4.7.4 Lov om drift af landbrugsjord

I områder, hvor skovplantning er uønsket ifølge en endeligt vedtaget og offentliggjort kommuneplan, må der ikke foretages tilplantning med henblik på dyrkning af flerårige energiafgrøder af ved-typen, der høstes med længere mellemrum end hvert femte år. Kommunen kan dog, hvor særlige forhold taler for det, efter ansøgning give dispensation til tilplantning med

¹⁴ Jf. § 10, stk. 1, nr. 3 i bekendtgørelse af lov om skove nr. 678 af 14. juni 2013

henblik på dyrkning af flerårige energiafgrøder af ved-typen, der høstes med længere mellemrum end hvert femte år¹⁵.

Du skal derudover være opmærksom på, at denne liste ikke er udtømmende, og at det er din pligt som ansøger at være orienteret om gældende regler.

4.8 Prioritering

Hvis ikke alle ansøgninger til etablering af energiafgrøder kan imødekommes, vil der ske en prioritering mellem ansøgningerne. Prioriteringen sker mellem de fire kategorier, som du kan se nedenfor og i den viste rækkefølge:

1. Private¹⁶ marker¹⁷, hvor der i henhold til Statens Vandplaner skal ske en målrettet indsats i forhold til kystoplande¹⁸.
2. Offentlige marker, hvor der i henhold til Statens Vandplaner skal ske en målrettet indsats i forhold til kystoplande.
3. Andre private marker.
4. Andre offentlige marker.

Inden for de 4 ovenfor nævnte kategorier prioriteres der efter energiafgrødens art efter nedenstående prioriterede liste:

1. pil.
2. poppel.
3. rødel.
4. ask, hassel og blandinger.

Inden for disse artsgrupper laves der igen en underprioritering således, at arealer beliggende inden for nitratfølsomme områder¹⁹ prioriteres højere end andre arealer.

¹⁵ Bekendtgørelse nr. 637 af 10. juni 2010 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur,

¹⁶ Private marker skal her forstås som marker, der drives af en privat landbruger. Det vil sige, at offentligt ejet mark, der forpagtes og drives af en privat landbruger, anses som en privat mark.

¹⁷ Marker, der ligger i en markblok, der helt eller delvist er beliggende i de pågældende områder. Der tages udgangspunkt i de markblokgrænser, der er gældende den 1. februar samt 16. april 2014 samt de registreringer af nitratfølsomme områder og drikkevandsområder, der er registreret på Internet Markkort den 1. februar 2014. Ved prioritering af en mark, der er berørt af markblokændringer, anvendes markblokkene på det af de to anførte tidspunkter, der giver den mest fordelagtige prioritering.

¹⁸ Disse områder kan findes ved at slå op i Internet Markkort program, hvor man under Menupunktet Korttemaer - Naturtemaer kan vælge laget "Energiafgrøder". Dette lag viser "områder, hvor der skal ske en målrettet indsats i forhold til kystoplande".

¹⁹ Disse områder kan findes ved at slå op i Internet Markkort program, hvor man under Menupunktet Korttemaer - Naturtemaer kan vælge laget "Energiafgrøder". Dette lag viser "områder, hvor der skal ske en målrettet indsats i forhold til kystoplande".

5 Produktion af flerårige energiafgrøder

5.1 Formål

Formålet med denne støtteordning er at fremme produktionen af biomasse, som kan erstatte fossile brændstoffer og dermed reducere CO₂-udledningen. Ordningen skal endvidere bidrage til at reducere udvaskningen af pesticider og kvælstof til vandmiljøet.

5.2 Hvad kan du få i støtte?

Der ydes 67 euro pr. ha svarende til ca. 500 kr. pr. ha.

5.3 Hvilke arealer kan få støtte?

Lavskovsarealer, der lever op til betingelserne under ordningen Enkeltbetaling, og som opfylder nedenstående betingelser, kan opnå støtte til Produktion af flerårige energiafgrøder. Antallet af arter, der kan støttes i denne ordning, er dog begrænset i forhold til ordningen Enkeltbetaling.

Du kan ikke opnå støtte til Produktion af flerårige energiafgrøder på arealer, der er pålagt fredskovspligt. Hvis et landbrugsareal, der er pålagt fredskovspligt, tilplantes med lavskov, betragtes det ikke længere som et landbrugsareal, men skov. Arealet er som følge heraf ikke længere berettiget til støtte under ordningen Enkeltbetaling eller ordningen Produktion af flerårige energiafgrøder.

Det er en betingelse, at arealet, hvortil der søges støtte til Produktion af flerårige energiafgrøder, er etableret før 1. januar 2014. Husk, at du ikke kan opnå støtte fra både ordningen Produktion af flerårige energiafgrøder og Etablering af flerårige energiafgrøder til samme areal i samme år.

5.3.1 Minimumsareal

For kunne modtage produktionsstøtte til energiafgrøder skal du som ansøger minimum søge til 1,00 ha flerårige energiafgrøder. Denne hektar kan dog være fordelt over flere marker, fx 2 marker på 0,30 ha og 1 mark på 0,40 ha. Arealerne, hvortil du søger støtte til Produktion af flerårige energiafgrøder, skal være velafgrænsede i forhold til øvrige afgrøder.

Støtteberettigede marker skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha. Du kan kun søge støtte til en mark under 0,30 ha, hvis:

- marken er sammenhængende med en anden mark, hvor du også søger om støtte under samme ordning,
- de to marker tilsammen udgør 0,30 ha eller derover, og

- markerne ligger i samme markblok.

For at en mark på mindre end 0,30 ha kan siges at være sammenhængende med en anden mark, skal der være en støtteberettiget passage mellem markerne, fx i et læhegn. Passagen skal være mindst 4 m bred.

Ansøgningen om støtte til energiafgrøder skal desuden indgå i en samlet ansøgning om støtte til minimum 2,00 ha støtteberettiget jord eller dyrepræmier på over 300 euro. Se endvidere afsnit 1.3. Derudover gælder reglerne i ordningen Enkeltbetaling.

5.4 Støttebetingelser

For at opnå støtte til Produktion af flerårige energiafgrøder skal nedenstående betingelser overholdes, og du er forpligtet til at overholde alle støttebetingelser i hele kalenderåret 2014.

5.4.1 Artsvalg

Energiafgrøderne skal være:

- arter af pileslægten (*Salix sp.*).
- arter af poppelslægten (*Populus sp.*).
- rødel (*Alnus glutinosa*).
- ask (*Fraxinus excelsior*).
- hassel (*Corylus avellana*).

5.4.2 Plantetæthed

Plantetætheden skal **minimum** være:

for pil, rødel, ask og hassel:	8.000 planter/ha.
for renbestande af poppel:	2.000 planter/ha.
blandinger af de forskellige arter og slægter:	8.000 planter/ha.

Plantetallet skal opretholdes igennem hele kalenderåret. En samling af skud, der skyder fra den samme rod eller stød, skal i denne sammenhæng forstås som én plante. Der må dog også optræde enkelte selvsåede træer af andre arter.

5.4.3 Arbejdsarealer

Hvis du har etableret spor og gange på din mark til færdsel med henblik på vedligeholdelse af arealet, må det ikke ske på bekostning af plantetætheden. Ubeplantede gange og ubefæstede

køreveje må højst udgøre 20 % af din mark, og marken skal stadig leve op til kravet om plantetæthed. Derfor skal antallet af planter være tilsvarende højere på den tilplantede del af arealet, hvis der er gange og veje på arealet. Se eksempel i kapitel 4.4.4.

5.4.4 Høst/stævning

For et areal med flerårige energiafgrøder kan leve op til reglerne under ordningen Enkeltbetaling, skal arealet som minimum stævnes hvert 10. år. Se mere om reglerne for stævning i [Vejledning om Enkeltbetaling 2014](#).

5.5 Kombination med andre arealstøtteordninger

Støtte til Produktion af flerårige energiafgrøder kan kombineres med følgende ordninger:

- Enkeltbetaling.
- Ekstensivt landbrug.
- Miljøbetings tilskud.
- Omlægningstilskud til økologisk jordbrug.
- Ø-støtte.

5.6 Ansøgning

Ansøgning skal ske i Fælleskema 2014 på siden ”1-årige ordninger.” I Fælleskemaet skal du markere i kolonnen ”Produktion af flerårige energiafgrøder,” hvis du ønsker at søge støtte til Produktion af flerårige energiafgrøder. Husk også at udfylde kolonne 8 for lavskov på siden ”Markplan og Enkeltbetaling”, hvor du skal angive, hvilket år arealet er tilplantet og eventuelt stævnet.

5.6.1 Afgrødekoder

Når du søger støtte til Produktion af energiafgrøder, skal der i Fælleskemaet anvendes følgende afgrødekoder:

Art	Afgrødekode
Pil	592
Poppel	593
Rødel	594
Hassel, ask og blandinger (lavskov)	591

5.7 Prioritering

Hvis ikke alle ansøgninger til produktion af energiafgrøder kan imødekommes, vil der ske en prioritering mellem ansøgningerne. Prioriteringen sker mellem de fire kategorier, som du kan se nedenfor og i den viste rækkefølge:

1. Private²⁰ marker²¹, hvor der i henhold til Statens Vandplaner skal ske en målrettet indsats i forhold til kystoplande²².
2. Offentlige marker, hvor der i henhold til Statens Vandplaner skal ske en målrettet indsats i forhold til kystoplande.
3. Andre private marker.
4. Andre offentlige marker.

Inden for de 4 ovenfor nævnte kategorier prioriteres der efter energiafgrødens art efter nedenstående prioriterede liste:

1. pil.
2. poppel.
3. rødel.
4. ask, hassel og blandinger.

Inden for disse artsgrupper laves der igen en underprioritering således, at arealer beliggende inden for nitratfølsomme områder²³ prioriteres højere end andre arealer.

²⁰ Private marker skal her forstås som marker, der drives af en privat landbruger. Det vil sige, at offentligt ejet mark, der forpagtes og drives af en privat landbruger, anses som en privat mark.

²¹ Marker, der ligger i en markblok, der helt eller delvist er beliggende i de pågældende områder. Der tages udgangspunkt i de markblokgrænser, der er gældende den 1. februar samt 16. april 2014 samt de registreringer af nitratfølsomme områder og drikkevandsområder, der er registreret på Internet Markkort den 1. februar 2014. Ved prioritering af en mark, der er berørt af markblokændringer, anvendes markblokkene på det af de to anførte tidspunkter, der giver den mest fordelagtige prioritering.

²² Disse områder kan findes ved at slå op i Internet Markkort program, hvor man under Menupunktet Korttemaer - Naturtemaer kan vælge laget "Energiafgrøder". Dette lag viser "områder, hvor der skal ske en målrettet indsats i forhold til kystoplande".

²³ Disse områder kan findes ved at slå op i Internet Markkort program, hvor man under Menupunktet Korttemaer - Naturtemaer kan vælge laget "Energiafgrøder". Dette lag viser "områder, hvor der skal ske en målrettet indsats i forhold til kystoplande".

6 Generelt for de særlige miljøstøtteordninger

6.1 Udbetaling af støtte

NaturErhvervstyrelsen udbetaler støtten én gang årligt. Støtten bliver udbetalt i perioden fra den 1. december 2014 til den 30. juni 2015. Støtten kommer først til udbetaling efter, at din ansøgning om Enkeltbetaling fra 2014 er færdigbehandlet.

Støtten udbetales til den, der indsender Fællesskemaet, uanset om arealet efterfølgende overdrages til en anden landbruger i løbet af ansøgningsåret.

Hvis det er aftalt mellem parterne, at køberen/forpagteren skal have støtten udbetalt, kan der sendes en erklæring om notering af transport i støtten til NaturErhvervstyrelsen.

NaturErhvervstyrelsen noterer transporten med respekt for foranstående kreditorer og med forbehold for Statens modregningsret, læs mere i [Vejledning om Enkeltbetaling 2014](#).

6.1.1 Udbetalingskonto

Støtten vil blive udbetalt til den konto, der er registreret som din Nemkonto. Du kan indberette og ændre den konto, du ønsker som Nemkonto i dit pengeinstitut (eller netbank) eller på www.nemkonto.dk.

6.1.2 Oplysninger til Skat

Støtten er skattepligtig, og det bliver meddelt Skat, hvor meget du har fået udbetalt i støtte.

6.2 Kontrol og nedsættelse af støtten

Hvert år kontrollerer NaturErhvervstyrelsen alle modtagne fællesskemaer administrativt. Derudover udvælger NaturErhvervstyrelsen hvert år et antal ansøgere, som skal kontrolleres på stedet. Formålet med kontrollen er at sikre, at reglerne for udbetaling af støtte bliver overholdt. Al kontrol udføres af NaturErhvervstyrelsen.

6.2.1 Kontrol i forhold til markblokke

Kontrollen sker på grundlag af din indsendte ansøgning og markblokregistret. Det er kun arealet inden for markblokkene, som er støtteberettiget. Det betyder, at hvis du har arealer, som ligger uden for markblok, bliver de ikke medregnet til det støtteberettigede areal.

Bemærk, at det for alle arealer gælder, at du, enten som ejer eller forpagter, skal have rådighed over dem ved ansøgningsfristen for at kunne søge støtte for arealerne.

Har du indsendt forslag om ændring af markblokken inden ændringsfristen 15. maj 2014, vil de blive behandlet løbende og medregnet til det støtteberettigede areal, hvis arealet er anmeldt, indtegnet og betingelserne for støtte er opfyldt. Det samme gælder marker anmeldt uden for markblok (dvs. anmeldt i markblok 999999-99).

Ved kontrol kan der efter en konkret vurdering medregnes mindre arealer, som er beliggende uden for markindtegningen, men inden for markblokken. Disse mindre arealer, der ikke er indtegnet som en del af marken, kan kun medregnes, hvis det alene kan tilskrives en mindre unøjagtighed i indtegningen. Egentlige marker/arealer, som ikke er indtegnet, bliver ikke medregnet. Hvis det i forbindelse med et kontrolbesøg konstateres, at et anmeldt areal ligger helt eller delvist udenfor markblok, vil NaturErhvervstyrelsen kun medregne den del af arealet, der ligger i markblokken.

Bemærk, at enhver afvigelse mellem det anmeldte og det fastslåede (godkendte) areal vil kunne danne grundlag for nedsættelse af støtten og beregning af eventuel yderligere nedsættelse.

6.2.2 Administrativ kontrol

Den administrative kontrol omfatter alle ansøgninger. NaturErhvervstyrelsen kontrollerer bl.a., om det samlede ansøgte areal i en markblok overstiger markblokkens areal. Hvis dette er tilfældet, opstår der en såkaldt krydskontrol.

Hvis NaturErhvervstyrelsen er usikker på, om støttebetingelserne er opfyldt på et areal, foretages en administrativ arealkontrol. I disse tilfælde vil du modtage et brev, hvor du bliver bedt om at redegøre for arealets beskaffenhed (tilstand).

6.2.3 Fysisk kontrol på stedet

Kontrollen af forholdene på stedet sker ved hjælp af telemåling og kontrol på selve bedriften, og der tages udgangspunkt i din indtegningskort i Internet Markkort.

Telemåling vil sige, at kontrollen gennemføres ved hjælp af aktuelle satellitfotos eller flyfotos (ortofotos). I andre tilfælde udfører vi kontrol på bedriften. Kontrolbesøg foretages uanmeldt eller med et kort varsel på højst 48 timer.

Hvis din bedrift udtages til kontrol, har du pligt til at medvirke til, at kontrollen kan gennemføres. Hvis du ikke selv kan være til stede på bedriften under kontrolbesøget, kan du finde en stedfortræder. Dette gælder også, hvis du ikke opholder dig på bedriften i en længere periode. Hvis vi ikke kan komme i kontakt med dig, sender vi dig et brev, hvori vi oplyser dig om, at vi gennemfører kontrol senest 48 timer efter, at du har modtaget brevet.

Kontrollen af dine marker bliver gennemført på dette tidspunkt – også selv om du ikke har mulighed for at være til stede. Kontrolløren kan ikke udtale sig om, hvorvidt de konstaterede forhold på bedriften vil medføre, at støtten bliver nedsat, og der bliver sendt en afgørelse på et senere tidspunkt. Kan en kontrol ikke gennemføres på grund af forhold, som du er årsag til, vil din ansøgning blive afvist. Der kan i en sådan situation også stilles krav om tilbagebetaling af støtte fra tidligere år.

Efter kontrollen modtager du et kontrolbrev, der bl.a. indeholder opmålingsresultaterne. Hvis kontrollen har givet anledning til bemærkninger, får du mulighed for at komme med dine bemærkninger til NaturErhvervstyrelsen. Kontrolresultatet sendes derefter sammen med

eventuelle bemærkninger videre til yderligere sagsbehandling, hvorefter den endelige afgørelse bliver truffet.

Hvis der er støttebetingelser, som vi ikke har kunnet kontrollere, fordi vi ikke har kunnet komme i kontakt med dig, sender vi et kontrolresultat i høring hos dig, hvor de pågældende støttebetingelser betragtes som overtrådt.

Herefter har du mulighed for at indsende de manglende oplysninger inden for høringsfristen. Hvis vi herefter stadig ikke har hørt fra dig, træffer vi afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag. Konsekvensen kan være, at direkte støtte siden 2005 kan blive krævet tilbagebetalt. Der henvises i øvrigt til [Vejledning om Enkeltbetaling 2014](#), hvor de nærmere betingelser for kontrol fremgår.

Det er muligt at tilføje arealer til din ansøgning frem til den 15. maj 2014, og det er muligt at tage arealer ud af ansøgningen frem til tidspunktet for udbetalingen, hvis det sker på eget initiativ. Arealer, som indgår i en kontrolopmåling, eller hvor NaturErhvervstyrelsen har sendt forespørgsel på arealets størrelse eller beskaffenhed, kan ikke trækkes ud af ansøgningen, uden at det indgår i en sanktionsberegning.

I forbindelse med kontrol anvendes en række forkortelser for de enkelte ordninger: Ekstensivt landbrug (EL), Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer (PG-A og PG-S for hhv. afgræsning og slæt), Etablering af flerårige energiafgrøder (FE-E) og Produktion af flerårige energiafgrøder (FE-P).

6.2.4 Nedsættelse af støtte ved arealrelateret overtrædelse (art. 16-overtrædelser)

Reglerne for nedsættelse af den Særlige miljøstøtte under artikel 68 følger de samme retningslinjer, der gælder for ordningen Enkeltbetaling. En afvigelse mellem det anmeldte²⁴ og det fastslåede (ved kontrollen godkendte) areal vil medføre nedsættelse af støtten og evt. yderligere nedsættelse efter nedenstående retningslinjer. Arealafvigelsen beregnes som afvigelsen inden for hver støtteordning:

Fra 0 til 3 % arealafvigelse (og højst 2,00 ha):

Det anmeldte areal nedsættes, så det svarer til det fastslåede areal. Der ydes støtte for det fastslåede areal. Der sker ikke nedsættelse af støtten.

Fra 3 %, men højst 20 % arealafvigelse (eller over 2,00 ha):

Det fastslåede areal nedsættes med det dobbelte af arealafvigelsen. Det beregnede areal (sanktionerede areal), danner grundlag for udbetaling af støtte.

Fra 20 %, men højst 50 % arealafvigelse:

Støtten bortfalder inden for afgrødegruppen.

²⁴ Det anmeldte areal, er det, som er angives i Fællesskemaet.

Over 50 % arealafvigelse:

Støtten for ansøgningsåret bortfalder, og du udelukkes fra at modtage et tilsvarende beløb i støtte i op til 3 år.

Der henvises i øvrigt til Vejledning om Enkeltbetaling 2014, hvor de nærmere betingelser for nedsættelse af støtten fremgår.

6.2.5 Nedsættelse af støtte ved misligholdelse (art. 18-overtrædelser)

I det tilfælde at man overtræder ikke-arealbaserede støttebetingelser - fx vedr. gødningskvoteberegning - vil støtten blive nedsat eller helt bortfalde. Nedenstående angiver en række eksempler på konsekvenserne af overtrædelser af de ikke-arealbaserede støttebetingelser.

Ekstensivt landbrug:

- Manglende udarbejdelse, opdatering og reduktion i gødningskvoteberegning samt manglende opbevaring af gødningsberegning på bedriften medfører en 25 % nedsættelse af støtten.
- Hvis der overgødskes, dvs. den reducerede kvælstofkvoten ikke overholdes, udbetales der ingen støtte.
- Hvis forbuddet mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler ikke overholdes, udbetales der ingen støtte.

Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer:

- Manglende udarbejdelse, opdatering og reduktion i gødningskvoteberegning samt opbevaring af gødningskvoteberegning på bedriften medfører en 25 % nedsættelse af støtten.

For støtteordningerne gælder det, at hvis overtrædelserne kun er delvis eller af mindre betydning, kan nedsættelsen reduceres efter en konkret vurdering.

Det skal i øvrigt bemærkes, at hvis overtrædelserne af ovennævnte støtteordninger er forsætlig, vil nedsættelserne være skærpede og kan føre til udelukkelse fra støtteordningen det følgende ansøgningsår.

6.3 Særlige omstændigheder ved ansøgning om støtte

I visse tilfælde kan andre omstændigheder have indflydelse på din ansøgning om Særlig miljøstøtte under artikel 68. Disse særlige omstændigheder beskrives i dette afsnit.

6.3.1 Overdragelse af enkelte marker eller en hel bedrift

Det er en betingelse for at søge om Særlig miljøstøtte under artikel 68, at ansøger råder over arealet den 16. april 2014. Da NaturErhvervstyrelsen udbetaler støtten til den landbruger, der har indsendt Fællesskemaet, skal der ikke meddeles producentskifte til NaturErhvervstyrelsen, hvis arealet overdrages til en anden efter ansøgningsfristen den 16. april 2014. Der kan dog indsendes en erklæring om transport af støtten, hvorved overdrager overfører støtten til den nye erhverver.

Det er den, der råder over arealet på dagen for ansøgningsfristen, og som har indgivet ansøgningen om Enkeltbetaling, der bliver holdt ansvarlig for overholdelse af støttebetingelserne for Særlige miljøstøtte under artikel 68 og betingelserne for støtte under ordningen Enkeltbetaling, herunder reglerne om krydsoverensstemmelse.

Hvis ansøger er et interessentskab og dette ophører, dvs. at Erhvervsstyrelsen lukker CVR-nummeret inden udbetaling af støtten, skal der dog gives meddelelse om overdragelse. Overdragelse af betalingsrettigheder kan ske via Tast selv-service.

6.3.2 Force Majeure

Hvis helt ekstraordinære og uforudsigelige begivenheder medfører, at du ikke kan overholde reglerne i de Særlige miljøstøtteordninger under artikel 68, kan der efter en konkret vurdering ses bort herfra.

Kun ved særlige begivenheder som dødsfald, alvorlig sygdom, naturkatastrofer eller brand samt udbrud af smitsomme sygdomme i besætningen kan du påberåbe dig force majeure. De særlige begivenheder skal vedrøre dig selv eller din nærmeste familie.

Der skal være sammenhæng mellem årsagen til overtrædelsen af reglen og tidspunktet for den særlige begivenhed. For at kunne påberåbe sig force majeure eller særlige omstændigheder skal du underrette NaturErhvervstyrelsen inden for 10 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor du er i stand til det. Du skal også indsende dokumentation for de særlige forhold, som du vil påberåbe dig. Dokumentation kan fx være en lægeattest.

6.4 Myndighedernes brug af oplysninger

For at kunne administrere ordningerne har NaturErhvervstyrelsen brug for en række oplysninger. Hvordan disse oplysninger indhentes og behandles er beskrevet i de følgende afsnit.

6.4.1 Den registreredes rettigheder

Når du indsender Fællesskema 2014 til NaturErhvervstyrelsen, skal du være opmærksom på følgende forhold i relation til persondataloven²⁵:

²⁵ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger, som senest ændret ved lov nr. 1245 af 18. december 2012

De afgivne oplysninger i Fællesskema 2014 vil blive behandlet af NaturErhvervstyrelsen i forbindelse med afgørelsen om udbetaling og eventuel sanktion og krav om tilbagebetaling af støtte fra NaturErhvervstyrelsen. NaturErhvervstyrelsen, Nyropsgade 30, 1780 København V, er dataansvarlig.

Du kan anmode om indsigt i, hvilke oplysninger der behandles i forbindelse med din ansøgning. Du har efter anmodning krav på at få berigtiget, slettet eller blokeret oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende eller på lignende måde er behandlet i strid med lovgivningen.

Du skal være opmærksom på, at hvis du tildeles støtte, så kan bl.a. CVR-nummer, firmanavn og den udbetalte støtte offentliggøres på internettet af NaturErhvervstyrelsen med hjemmel i lovgivningen. Der gøres i øvrigt opmærksom på, at afgivne oplysninger er undergivet offentlighed med de begrænsninger, der følger af lovgivningen, herunder især offentlighedsloven²⁶ og miljøoplysningsloven²⁷. Du kan læse mere om persondataloven på Datatilsynets hjemmeside: www.datatilsynet.dk. Du er også velkommen til at rette henvendelse til NaturErhvervstyrelsen, Jura: jura@naturerhverv.dk.

Hvis du ønsker oplysninger udleveret eller slettet, kan du kontakte NaturErhvervstyrelsen, Center for Arealtilskud, arealtilskud@naturerhverv.dk.

6.4.2 Overførsel af data

Alle oplysninger i dit Fællesskema vil blive overført til Generelt LandbrugsRegister (GLR)/Centralt HusdyrbrugsRegister (CHR), som er et grunddataregister for Fødevarerministeriets område. Et af formålene med GLR/CHR er, at de registrerede så vidt muligt kun skal afgive grundoplysninger én gang. Herefter gemmes oplysningerne centralt, så alle institutioner under Fødevarerministeriet kan bruge eller genbruge dem. Derudover bruges oplysningerne af Danmarks Statistik.

Når du indsender Fællesskemaet, bliver du automatisk registreret som producent af foder og fødevarer hos Fødevarestyrelsen.

I overensstemmelse med persondatalovens regler om indsigtsret, kan du få oplyst, hvad der er registreret om dig i GLR/CHR. Hvis du ønsker indsigt, skal du sende en anmodning herom til den af ministeriets institutioner eller databehandlere, du normalt har kontakt med.

Desuden overføres data til EU-kommissionen til brug for statistik samt til revision af NaturErhvervstyrelsens sagsbehandling.

Der gøres opmærksom på, at støttemodtageres data er undergivet offentlighed med de begrænsninger, der følger af lovgivningen.

²⁶ Lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen

²⁷ Lovbekendtgørelse nr. 660 af 14. juni 2006 om aktindsigt i miljøoplysninger som senest ændret ved lov nr. 484 af 11. maj 2010 med senere ændringer

6.5 Klagemuligheder

Hvis du mener, at NaturErhvervstyrelsen har truffet en afgørelse på et ufuldstændigt grundlag, og du eksempelvis har nye supplerende oplysninger til din sag, bør du snarest muligt oplyse NaturErhvervstyrelsen herom og anmode om en fornyet behandling af din sag.

Afgørelser truffet af NaturErhvervstyrelsen kan påklages til Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Klagen skal være NaturErhvervstyrelsen i hænde senest 4 uger efter modtagelsen af den afgørelse, klagen vedrører.

Klager indsendt efter fristens udløb vil normalt ikke blive behandlet.

Klagen sendes til:

Fødevareministeriets Klagecenter
c/o NaturErhvervstyrelsen
Center for Arealtilskud
Nyropsgade 30
1780 København K

E-mail: arealtilskud@naturerhverv.dk

NaturErhvervstyrelsen giver herefter sine bemærkninger til den pågældende klagesag og oversender sagen til behandling hos Fødevareministeriets Klagecenter. Klager har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, hvilket betyder, at NaturErhvervstyrelsens afgørelse er gældende, indtil den eventuelt ændres. Tilbagebetalingskrav kræves forrentet fra betalingsfristens udløb. Det betyder, at der i sager, hvori NaturErhvervstyrelsen har fremsat krav om tilbagebetaling, påløber renter på kravet, indtil kravet er betalt, også i den tid, hvor klagen behandles.

6.6 Retsgrundlag

De væsentligste retsregler for de særlige miljøstøtteordninger fremgår af:

Bekendtgørelse nr. 77 af 29. januar 2013 om særlig støtte til landbrugere til ekstensivt landbrug med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 76 af 29. januar 2013 om særlig støtte til landbrugere til pleje af støtteberettigede græsarealer under Enkeltbetalingsordningen.

Bekendtgørelse nr. 78 af 29. januar 2013 om særlig støtte til landbrugere til etablering af flerårige energiafgrøder med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 79 af 29. januar 2013 om særlig støtte til landbrugere til produktion af flerårige energiafgrøder med senere ændringer.

Rådets forordning (EF) Nr. 73/2009 af 19. januar 2009 om fælles regler for den fælles landbrugspolitik og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere, om ændring af forordning (EF), 1290/2005, (EF) nr. 247/2006, (EF) nr. 378/2007 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1782/2003.

Kommissionens forordning (EF) Nr. 1122/2009 af 30. november 2009 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 for så vidt angår krydsoverensstemmelse, graduering og det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem inden for rammerne af de ordninger for direkte støtte til landbrugerne, som er omhandlet i nævnte forordning, og om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 for så vidt angår krydsoverensstemmelse inden for rammerne af støtteordning for vin.

6.7 Adresser og telefonnumre til NaturErhvervstyrelsen

Særlige miljøstøtteordninger under artikel 68 administreres af
Center for Arealtilskud
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
Email: arealtilskud@naturerhverv.dk